

2016-06-30 GL

Västlänken förändrade deras liv

Del 11: Omöjlig kärlek i Västlänkens skugga

Så var den då beslutad igen, för vilken gång i ordningen kan man undra, Västlänken. Politikerna var glada. Tjänstemännen på Trafikverket var glada. Entreprenörerna var glada. Journalisterna var glada.

Men alla var inte glada. Romeo och Julia, till exempel.

Julia tillhörde den mycket kända göteborgsfamiljen Capulet. Romeo tillhörde den inte fullt så kända göteborgsfamiljen Montague. Nyligen hade Romeo blivit bjuden på en fest tillsammans med sina polare Mercutio och Benvolio. Där hade han träffat Julia och genast blivit förälskad. På stående fot blev de vänner på Facebook. Om Romeos gamla kärlek Rosaline var det synd, ty henne hade han genast glömt.

Problemet var att Julias far var kommunalrådet lord Capulet, som mycket kraftfullt drev projektet Västlänken – en pendeltågstunnel under Göteborg – medan Romeos far, lord Montague, var en engagerad medborgare som lagt ner många fritidstimmar på att läsa vad som skrivits om Västlänken, på trafikverkets hemsida, på stoppavastlanken.nu och på alla andra ställen han kunde hitta. Detta hade gett honom många belägg för det som hans magkänsla sagt honom från första början – att Västlänken var ett katastrofprojekt för staden, byggnadsmässigt, tekniskt, ekonomiskt, nyttomässigt och på många andra sätt. Om detta hade han skrivit några lysande debattartiklar som bemötts av lord Capulet i svar där denne antingen talade om något annat eller beskyllde lord Montague för att vara motståndare till utvecklingen.

Lord Capulet ville komma igång med tunnelbygget så fort som möjligt, så att man skulle slippa besvärande frågor om tåg tunneln och istället kunde börja diskutera andra politiska projekt.

Lord Capulet ville att Julia skulle gifta sig med greve Paris, ägaren av en stor byggkoncern som ofta anlätades i stora infrastrukturprojekt. Det skulle kännas tryggt om dottern fick tryggad försörjning – Västlänken skulle ta ett ovisst men stort antal år att bygga. Lord Capulet kände till att Romeo åträdde hans dotter men var helt emot att de två skulle förenas. Om det skulle bli ett bröllop med dessa två unga kunde det bli ett pinsamt uppträdande om Romeos far skulle hålla tal till brudparet.

Och lord Montague skulle nog få ihop ett giftigt brölloppstal, fullt med träffande metaforer om Västlänken som säkert skulle få bröllopsgästerna att vrida sig av skratt. Lord Montague var ju väl insatt i ämnet, och eftersom majoriteten av medborgarna i staden var negativa till Västlänken, skulle det bli svårt för lord och lady Capulet att få ihop till en stor och härlig brölloppsfest om de bara skulle bjuda in personer som var positiva till Västlänken.

Lord Montague hade som sagt var gott om ammunition. Han hade kommit fram till att bygget hotade att förstöra värdefulla natur- och kulturmiljöer och troligen skulle medföra sättningar i husen längs sträckningen, med dyra reparationer eller rivningar och nybyggen som följd. Som vid alla sådana här projekt skulle kostnaderna säkerligen överskrida budgeten med minst det dubbla. De negativa konsekvenserna var många, men till råga på allt hade lord Montague funnit att Västlänken inte gav någon nytta. I själva verket skulle de flesta tågpendlarna få längre restider och bli tvungna att ta ett tidigare tåg på morgonen eller ett senare tåg hem på kvällen, eller i många fall både och. ”Vem väljer Västlänken i längden?” hade han frågat i en av sina artiklar.

Lord Capulet, däremot, såg Västlänken som en lösning som skulle öka tågpendlandet, minska på bilresorna, göra det lockande för långväga tågpendlare att ta jobb i Göteborg och bidra till kompetenstillgången för stadens näringsliv. Nu innebar ju i och för sig denna strategi att folk skulle kunna bo i andra kommuner men ändå jobba i Göteborg, och därmed skulle staden gå miste om välkomna skattekonor. Men detta tycktes inte bekymra lord Capulet.

Den här förtrollande kvällen i början av juni hade Romeo tagit sig in i familjen Capulets trädgård och stod nu nedanför den balkong som vette mot trädgården. När han såg Julia genom ett fönster utbrast han för sig själv:

”Men tyst, hvad strålar genom fönstret der? Det östern är, och Julia är solen!”

Sedan försökte han ett diskret ”Men hallå eller?” och strax stod Julia på balkongen.

”O Romeo!” sa hon. ”Förneka far och namn, och svär att du älskar mig, så vill jag ej längre vara en Capulet. Det är ju blott ditt namn som är min ovän, du är du själv men ingen Montague, en sådan som skyr Västlänken.”

”Jag är Romeo och du är Julia. Vårt efternamn kan vi skapa själva, ej befläckt av denna tågtunnels vara eller icke vara.”

”Hur kom du hit och hvarför? Säg mig det; vår mur är hög och svår att klifva öfver.”

”Jag gissade portkoden. 1379, den har nästan alla. Men till saken – den puls som styr den tid vi lever i medger ej en massa romantisk dialog. Alltså: Västlänken står i vägen för vår kärlek. Din far tål mig ej, och min far tål ej din far. Låt oss rymma!”

”Jaså”, sa Julia. ”Jag trodde att på kärleks vingar du flög öfver muren, ty intet bålverk stänger kärlek ut. Men i alla fall – rymma låter bra. Jag är på.”

”Ja, ty striden om Västlänken förstår jag ej. Visst vore det häftigt med en tunnelbana i Göteborg, då blir det ju som i New York! Det är bara äldre som är emot Västlänken. Och det är vi unga som är framtiden i stan!”

”Ja, det måste ju hända något i stan. Huvudsaken är att det byggs, mig kvittar det vad.”

Nu uppenbarade sig en välmående herre på balkongen. Det var lord Capulet.

”Vad gör du här ute, min flicka, du står väl inte och förkyler dig?” sa han till Julia samtidigt som han fick syn på Romeo nere på gräsmattan, vilket fick honom att fortsätta: ”Vafalls? Unge herr Montague? Vad gör du här? Om du lägger an på min dotter så är det till ingen nytta. Hon ska gifta sig med greve Paris.”

”Men pappa... tänk om jag inte vill då?” sa Julia. ”Du fattar väl att jag inte vill gifta mig med någon av dina kompisar.”

”Se så, se så, det här blir så bra, så bra. Greve Paris har en stor byggkoncern. Och han har stora kontrakt på gång, råkar jag veta. Han ska bygga hela Västlänken. Det tog vi i hand på nyss.”

Nu steg en man fram ur trädgårdens dunkel och ställde sig bredvid Romeo.

”Jaså, är det här du är, min son”, sa lord Montague. ”Det är dags att komma hem och äta.”

”Men pappa, kom inte och smyg på mig så där”, sa Romeo. ”Jag är myndig nu. Jag kan mikra när jag kommer hem.”

”Minsann är det inte lord Montague”, sa lord Capulet. ”Så det tas en paus från alla överklaganden denna vackra kväll? Att överklaga borde kosta pengar. Om man förlorar borde man få betala motpartens rättegångskostnader.”

”Jag citerar Heidenstam”, sa lord Montague. ”’Det är skam, det är fläck på Sveriges baner, att medborgarrätt heter pengar.’ Så vill vi väl inte ha det igen?”

”Sluta tjata om Västlänken, pappa”, sa Romeo. ”Jag tror att Västlänken är en bra sak. Vi ungdomar vill ha en tunnelbana i stan.”

”Tunnelbana?” sa lord Montague. ”Den enda sträcka som du kan åka inom stan är mellan Korsvägen och Haga. Om du åker över Centralen tar det så lång tid att du åker mycket fortare med spårvagn.”

”Men vi måste tänka på miljön”, sa Julia. ”Västlänken är ett miljöprojekt, säger pappa.”

”Tusan heller”, sa lord Montague. ”Trafikverkets egen utsläppskalkyl visar att för Västlänkens avskrivningsperiod på 60 år kommer det att släppas ut mer koldioxid via själva tunnelbygget än vad som minskas genom den minskade biltrafik som tågtunneln beräknas ge. Och då har man ändå inte tagit in i beräkningen att elbilarna blir fler och fler.”

”Det spelar ingen roll vad du säger, pappa”, sa Romeo. ”Det finns ju inga alternativ.”

”Läser du inte tidningarna, pojk?” sa lord Montague. ”Trafikverket förordade Förstärkningsalternativet före en tunnelloösning. Det var politikerna som ville ha en tunnel, utan att man studerat ämnet närmare. Trafikverket fick bakläxa och fick i uppdrag

att enbart ta fram tunnelförslag. Och så finns ju också Gårdalänken, en visionär lösning. Som exempel.”

”Vi ungdomar läser inga tidningar”, sa Romeo. ”Utom på nätet. Man kan abonnera på ämnen som man är intresserad av. Det minns datorerna. Det kallas algoritmer, pappa. Det är framtiden.”

”Det leder knappast till helhetssyn och allmänbildning”, sa lord Montague bistert. ”Ni lär er mer och mer om mindre och mindre. Detta gör mig dystert.”

”Jag har läst på Facebook att Västlänken pumpar liv i stan”, sa Romeo. ”Det låter city life, det.”

”Ja, och en grön och nära storstad”, sa Julia. ”Vem vill inte ha det? En smart lösning, har jag för mig att det stod.”

”Ja, Västlänken gör det lättare att arbeta, studera, besöka evenemang, shoppa och njuta av stadslivet”, sa Romeo. ”Det såg jag på en affisch. Från Lilla Edet till London med bara ett byte. Häftigt!”

”Detta är propaganda”, sa lord Montague. ”Det kanske låter bra. Men det går inte ens några tåg till Lilla Edet. Har ni inget kritiskt tänkande?”

”Nå, det spelar ingen roll”, sa lord Capulet. ”Avtalet är underskrivet och kan inte ändras.”

”Nja”, sa lord Montague. ”Det står i avtalet att om alla parter är överens så går det bra att göra ändringar. Ändringar och tillägg till detta avtal ska, för att vara bindande, vara skriftligt avfattade och undertecknade av Parterna’. Så står det i avtalet.”

”Gör det?” sa lord Capulet förvånad. ”Det har ingen sagt till mig.”

Nu uppenbarade sig ännu en välmående medelålders man på balkongen.

”Greve Paris, visst var det väl en välsmakande middag?” sa lord Capulet. ”Och här står Julia och längtar efter er.”

”Men pappa...” sa Julia.

Greve Paris log inställsamt mot Julia.

”Lord Capulet, jag måste säga att er dotter är en riktig läckerbit”, sa han och såg därefter ner i trädgården.

”Minsann, är det inte lord Montague”, sa greven. ”Jag antar att ni är överraskad av att Västlänken hittills håller budget?”

”Nu ja, innan ni har börjat bygga”, sa lord Montague. ”Och så jämför ni med Malmös krita och Stockholms berggrund. Jämför med Amsterdams tunnelbana istället! Den byggs i lera som i Göteborg, tredubbla kostnader och ännu inte färdigt, stora förseningar, stora skador på byggnader som står på träpålar som här i Göteborg. Och se på Hallandsåstunneln. Där budgeterade man efter lättbortat berg trots att man mycket väl visste att det var synnerligen svårbehandlad geologi.”

”Stämmer det, herr greve?” sa Julia.

”Ja, alltså... det gäller ju att få igång projekten”, sa greven, som nu lät både tydligt berusad och verbalinkontinent sanningsenlig. ”Hur skulle vi annars göra? Pengar kommer alltid. Det har det gjort hittills.”

”Och hur kan man säga att man håller budgeten när de entreprenörer som ska bygga lerdelarna av Västlänken får fria händer att lösa det tekniska som de vill?” sa lord Montaigne. ”Om man håller budget blir det för dåligt, och om man bygger bra blir det för dyrt. Enkel logik. Och medan intäkterna i form av skattemedel räknas upp med inflationen, så räknas byggkostnaderna upp med järnvägsindex som är mycket högre. Det är självklart att glappet mellan ekonomiska medel och utgifter ökar hela tiden. Och Göteborgs skattebetalare får stå för fiolerna, eller hur?”

”Långt”, sa Romeo. ”Orka fatta. Intresseklubben antecknar.”

”Stämmer det, pappa?” sa Julia, nu påtagligt skarp i tonen. ”Kommer det på skatten?”

”Alltså”, sa lord Capulet. ”Det finns ju ett medfinansieringsavtal... och det säger vad de olika parterna ska betala... och om det kostar mer så måste ju... måste ju pengarna komma någonstans ifrån... och det får man ju då förhandla om... så det får väl bli trängselskatten som får höjas då... eller kommunalskatten... eller troligast båda, fast inte i kranskommunerna, för de betalar inget, förutom trängselskatten då.”

”Vet folk om detta?” sa Romeo bestört, eftersom han nu insåg att Julia och han var de personer av de här närvarande som skulle betala kommunalskatt under flest framtida år.

”Vet och vet”, sa lord Capulet. ”Det är diariefört, och det är samma sak, kan man säga.”

”Nu vill jag fråga er, lord Capulet”, sa lord Montague. ”Ett syfte med Västlänken är ju att åstadkomma regionförstoring, alltså att folk på en större yta ska få bekvämt pendlingsavstånd till Göteborg. Och så ska bilåkandet minska och antalet pendeltåg öka.”

”Det stämmer”, sa lord Capulet nöjd.

”Nu är det ju så att eftersom restiden över Centralen ökar så kraftigt, så blir det istället regionförminskning och ökat bilåkande. Fler tågresenärer tar bilen. Till exempel får resenärerna med kungsbackapendeln tolv minuters längre restid.”

”Men det kan väl inte stämma?” sa lord Capulet förvånad till greve Paris.

”Nej, en minut längre restid blir det”, sa greven som varit Trafikverkets konsult vid lönsamhetsberäkningen.

”Men det blir ju sex minuter längre restid genom tunneln och fem minuter ökad gångtid på Centralen?” sa lord Montague. ”Det ger ju elva minuter.”

”Så räknar inte vi”, sa greve Paris. ”Då skulle vi aldrig få ihop lönsamheten. Och det är vårt uppdrag att få ihop lönsamheten. Därför räknar vi inte så.”

”Det här verkar konstigt”, sa Julia.

”Det tycker jag också”, sa Romeo.

”Och ett annat mål är att det ska kunna gå fler pendeltåg?” sa lord Montague.

”Ja, det stämmer”, sa lord Capulet.

”I underlaget för beslutet om Västlänken utlovade Trafikverket 17 tåg per timme och riktning. I Järnvägsplanen minskade detta till 14 tåg. I Basprognos 2013 skriver Trafikverket att det blir 12 tåg. Men Västlänkens budget 20 miljarder är oförändrad, fast kapaciteten således minskats med 30 procent. Har lord Capulet måne koll på detta?”

”Det är möjligt. Det är så mycket siffror så jag blir alldeles yr. Jag tror jag måste sätta mig ner.”

Lord Capulet svajade något fram och tillbaka och greppade därefter tag i balkongräcket.

Lord Montague fortsatte:

”När Trafikverket säger att antalet tåg per dygn ökar från dagens 675 till 1 125 så räknar man tågen genom tunneln både när de kommer och när de går. Fast det är fortfarande bara 12 tåg per timme, som idag.”

”Det äger nog sin riktighet”, sa greve Paris. ”De kan sin sak på Trafikverket. Det är ekonomiskt mycket bättre att fördubbla kapaciteten genom att räkna på ett annat sätt än genom att sätta in fler tåg. Mer kollektivtrafik för pengarna, kan man säga.”

”Vad är det för tricks?” sa Julia.

”Så har vi det här med störningar”, sa lord Montague. ”Ni brukar säga att Västlänken gör trafiksystemet mindre känsligt för störningar.”

”Jajjemen”, sa lord Capulet. ”Stopp i trafiken har ju pendlarna upplevt mycket av under senare år. Västlänken gör systemet robust.”

”Men med Västlänken går alla pendeltåg och regiontåg i en enda tunnel utan förbigångsspår”, sa lord Montague. ”Och om det inträffar ett signalfel, ett motorfel eller något annat så blir det stopp för alla tåg på alla fem linjerna. Med ett tåg var fjärde minut bildas det kö över hela regionen. Finns det någon plan för detta?”

”Jag kan inte alla detaljer”, sa lord Capulet.

”Nu är det dessutom så att av säkerhetsskäl får ett tåg köras in i en tunneldel först när föregående tåg lämnat nästa station”, sa lord Montague. ”Med tre minuters färd i tunneldelen och en minut på stationen blir det fyra minuter. Med ett tåg var fjärde minut blir det max femton tåg i timmen i varje riktning. Då hjälper det inte med fyra spår på stationerna. Tågen måste ändå vänta. Den investeringen är helt onödig.”

”WOW!” sa Julia. ”Romeo, din pappa är ju ascool!”

Lord Montague såg på sin son och tyckte sig se en glimt av beundran i sonens ögon. Ingen belöning är härligare.

”Stämmer allt detta?” sa lord Capulet till greve Paris.

”Ska man vara riktigt noga så... så kanske det trots allt gör det”, svarade greven.

”Nu blir jag riktigt skeptisk till det här med Västlänken”, sa lord Capulet.

”Jag har alla fakta här i min portfölj”, sa lord Montague.

”Det vill jag gärna se”, sa lord Capulet. ”Kom gärna upp på en whisky så får vi diskutera”.

”Det låter som att ni två börjar förstå varandra”, sa Julia hoppfullt.

”Ja, det verkar ju som att lord Montague har bra på fötterna”, sa lord Capulet. ”Jag är inte den som ändrar sig men en ny bedömning kan man ju alltid göra. Man vill ju inte göra något som man får ångra.”

”Då kanske Julia och jag kan... få gifta oss?” sa Romeo försiktigt.

”Ja, nu ser jag plötsligt inga hinder”, sa lord Capulet.

”Den länken är jag klart positiv till”, sa lord Montague.

”O, ljufva, ljufva natt!” sa Romeo. ”Jag fruktar endast, att allt är blott en dröm, en dröm i natten, för ljuft berusande att verklig vara.”

”Så säg mig hvar och när vi vigas samman”, sa Julia. ”Jag all min välfärd lägger dig till fota. Och följer så igenom vida världen, min herre och min man.”

”Hvad ljufvig silfverton har kärleks tunga, i stilla natten!” sa Romeo. ”Tjusande musik för den som lyss dertill!”

”Min Romeo?” sa Julia.

”Min älskade!” sa Romeo.

”Whisky, sa du?” sa lord Montague.

”En prima whisky får det bli”, sa lord Capulet. ”Jag tror det finns en flaska Cardhu. Skotsk, tolv år, maltig smak med klar fatkaraktär, ingen rökighet.”

”Cardhu, en favorit, man tackar”, sa lord Montague.

”Vi kan ju bygga Västlänken i Gårdaberget istället”, sa greve Paris. ”Det blir billigare och går snabbare. Så får alla sin tågtunnel till slut. Happy end! Nämnades det whisky?”

Mr G

Källor:

William Shakespeare: Romeo och Julia. Stratford on Avon 1595

Werner von Heidenstam: Medborgarsång, ur diktcykeln Ett folk. Övralid 1899

Flera texter och dokument på stoppavastlanken.nu - 2016

Per Wetterlundh: Västlänken – ungdomen och framtiden

<http://joh27cam94lou.bloggo.nu/Vastlanken-ungdomen-och-framtiden/> 2015

Informationsmöten med Trafikverket och Göteborgs stad 2016

www.goteborg.se

www.trafikverket.se

www.systembolaget.se